

Om Kornhandelen i de nordamerikanske Fristater.

Den russiske Statsraad Orbinsky har ifølge den russiske Regjerings Ordre været i de forenede Stater i Nordamerika, for paa selve Stedet at blive kjendt med Vilkaarene for den amerikanske Korndyrkning og med Aarsagerne til den stedse stigende Indførsel i Europa af amerikansk Korn. — Her meddeles et kort Uddrag af dette Arbejde, som fornemmelig behandler Kornproduktionen og Kornhandelen i de af Nordamerikas Stater, som frembringe mere, end de selv forbruge, og fra hvilke selvfølgelig de mindre begunstigede Stater i Amerika saavel som det vestlige Europas Lande blive forsynede.

Staterne, der henhøre til den første Kategori, dele sig ifølge deres geografiske Beliggenhed i to Grupper: en mod Nord i Mississipi-Dalen og omkring Soerne Dvre Sø, Michigan Sø og Huron Sø, den anden ved Kysterne af det stille Hav. Til den første Gruppe høre Staterne Ohio, Michigan, Indiana, Illinois, Wisconsin, Minnesota, Iowa, Missouri, Kansas og Nebraska samt Territoriet Dakotah; den anden Gruppe dannes af Oregon og Kalifornien.

Alle disse Staters klimatiske Forhold ere langt gunstigere for Korndyrkingen, i Særdeleshed med Hensyn til Vandforsyning, end vore (o: de russiske) agerdyrkende Gouvernementers. Regnsfaldene ere unægtelig langt hyppigere selv i Prairierne paa den anden Side af Mississipi; lang Tørre er meget sjældnere og af mindre Udstrækning end paa vore Stepper. Jordbunden har ligeledes de bedste Betingelser og staaer i ingen Henseende til-

bage for vor berømte „forte“ Jord; den er i sig selv saa frugtbar, at man kun kan sammenligne den med Jordbunden i Gouvernementerne Kullava, Podolien og Bessarabien. Saaledes er det i Illinois, Ohio, Kansas og Nebraska. Gjødning bruges lige saa lidt som hos os i de sydlige Landstaber. I flere Egne giver Jorden det samme Udbytte i mere end tyve Aar uden synliggen at blive udtømt. Det maa her bemærkes, at man sædvanligvis ikke faaer den bedste Høst paa en Jordbund, der ikke har været dyrket før, men først i det tredje eller fjerde Aar efter at Jorden for første Gang er brækket op, og uden at der er tilført den nogen Gjødning.

Befolkningen i de agerdyrkende Stater er endnu tynd, med andre Ord, der er endnu megen Plads tilbage for nye Indvandring. De ubeboede Landsdele have en Udstrækning af 87 Millioner Tdr. Land, som ikke ere i nogenstomhelst Privatmands Besiddelse, og hvoraf de to Trediedele uomtvistelig ere fortrinlig egnede til Agerdyrking.

Ifølge Meddelelser fra Indenrigsministeren i Washington, under hvem de af Regeringen garanterede Jærnveje henhøre, er der endnu henved 9 Millioner Tdr. Land tilbage i Parceller, som endnu ikke ere blevne solgte. Disse Tal kunne give en Ide om den Udvikling, som Fremtiden har forbeholdt Kornproduktionen i de forenede Stater, og den Konkurrence, hvormed den paa de europæiske Markeder truer vor nationale Produktion. Disse Landstrækninger blive befolkede med en rivende Hurtighed. Jærnbane-selskabet „North-Western-Pacific“ har alene i Aaret 1877 solgt henved 600,000 Tdr. Land i Minnesota og Dakota til private Folk.

Med Hensyn til Bestaffenheden af de Grundejendomme, som allerede ere erhvervede i de agerdyrkende Stater af den „atlantiske Gruppe“, møder man der fortrinnsvis Ejendomme af lille Udstrækning. Det er sjældent, at en Landmand (farmer) ejer over 100—120 Tdr. Land. Det er kun i den allersidste Tid, det vil sige, i de tre eller fire sidste Aar, at man har seet nogle Kapitalister fra de østlige Stater komme i Besiddelse af og bearbejde

nogle større Arealer i den vestlige Del af de ovenfor nævnte Stater. Denne Kjendsgjerning skal have været Følgen af den industrielle og kommercielle Krise, som tyngede paa de forenede Stater i 1873, og som har bragt Kapitalerne til rigeligere at tilflyde Landbruget, der tilbød større Sikkerhed end Industrien. Dernæst har ogsaa Insolvents hos en Del Jærnvejselskaber, der vare i Besiddelse af Landstrækninger, bevirket, at deres Jord er bleven benyttet til Betaling af deres Gjæld, og derved ere de, der havde holdt Obligationerne tilbage, bleve Landejendomsbesiddere. Det er paa denne Maade, at der har dannet sig Ejendomme paa en 40 à 60,000 Tdr. Land i Dakotah, Kansas og Nebraska.

Denne Forandring i Grundejendommene's Vilkaar har udøvet en stor Indflydelse paa Landets Produktion. De store Besiddere ere begyndte at exploitere Jorden en gros og ordne Driften efter Fabrikssystemet, og de opnaa herved forbausende Resultater. Derved forklares den sidste Tids Erobringer af fuldstændig øde Strækninger ved Hjælp af Jærnbaneanlæg, og dernæst den overordentlig hurtige Udvikling af Produktionen af Brødkornsorterne. Alene Territoriet Dakotah med en agerdyrkende Befolkning paa 80,000 Mennesker, har, efter hvad der fremgaaer af Gouvernørens Indberetning, frembragt $3\frac{3}{4}$ Million Tdr. Korn.

Karsagen til denne Stigning i Produktionen ligger kun i Anvendelsen af Maskinkraft i Landvæsenets Tjeneste. Ejerne beskæftige sig i Almindelighed ikke selv med Jordens Dyrkning. Dannende et Selskab af Kapitalister med uhyre Rigdomme, bo de indtil 350 danske Mile borte, — i New-York eller Philadelphia — og betragte kun Foretagendet fra et rent kommercielt Synspunkt. Men paa Grund af de umaadelige Kapitaler, som ere anvendte, og Jordernes forholdsvis ubetydelige Pris, vil det i Almindelighed vise sig, at alle Omkostninger (Prisen paa Jorden iberegnet) ere dækkede efter 4 à 5 Aars Forløb, og at hele den paafølgende Produktion er ren Indtægt. Saadanne Resultater kunne tjene som Bevæggrund for andre Kapitalister til at følge efter, og i en nær Fremtid ville de store Landejendomme kunne forsøge Kornudførselen fra Amerika endnu mere. Men paa samme Tid er det

ikke umuligt, at alt dette i de forenede Stater vil fremkalde en Krise, som hele den agerdyrkende Befolkning vil komme til at føle.

Hvad de smaa Landejendomsbesiddere angaaer, som danne den store Masse af Befolkningen, da maa man tilstaa, at det er dem, der udgjøre den bedste Del af det amerikanske Folk, og det lige faa meget ved deres moralske Egenstaber som paa Grund af deres intellektuelle Udvikling. Som det bedste Bevis paa disse Fortrin kan man anføre den Agtelse, som de nære for Kundskaber og Oplysning. Agerbruget gjør mægtige Fremmskridt, og disse skyldes særlig det Kjendskab til Agerbrugets Principer, som søges spredt i Befolkningen, saavel gjennem Pressen som gjennem de landøkonomiske Foreninger. Ethvert Landskab, af hvilke der er fra 60 til 90 i hver Stat, med en Befolkning af nogle tusinde Mennesker, har altid sit Landbrugselskab, en Klub af „Farmere“, eller en eller anden lignende Forening, hvis Medlemmer altid meddele hinanden Resultaterne af deres Jagttagelser og deres Erfaringer.

Alle de Optegnelser, som kunne have Interesse for Landmændene og Kornhandlerne, findes samlede i Staternes landøkonomiske Bureau'er (Agricultural Boards), som saaledes uafbrudt raade over et rigt Materiale til deres aarlige Indberetninger, og der spares ikke ved Offentliggjørelsen. Alene Kansas har i afdvige Aar besørgt sin Aarsberetning udgivet i 20,000 Exemplarer, en Beretning, der udførlig og omhyggelig omhandler Agerbrugets Tilstand. Lignende mere eller mindre omfangsrige Oversigter ere offentliggjorte af alle Staterne.

Uafhængig af disse Undersøgelser maa man desuden lægge Mærke til de Arbejder, der udføres af Agerdyrkningsdepartementet i Washington. Dette Departements Meddelelser ere aldeles ikke noget Uddrag af de lokale Oversigter, men ere forfattede paa Grundlag af særskilte Indberetninger fra helt andre Mænd. Den ene Slags tjener paa denne Maade til Berigtigelse af den anden og er en fortrinlig Hjælp for Kontrollen.

Agerdyrkningsberetningen fra Departementet i Washington for Aaret 1878, som er udkommen henimod Slutningen af forrige

Nar i et Antal af 200,000 Exemplarer, er gratis bleven uddelt til Enhver, der har nogen Adkomst dertil.

Rigeoverfor disse Kjendsgjerninger er det ikke til at undres over, at der ikke er noget Land i Verden, England ikke en Gang undtagen, hvor Kjendstabet til Landbrugsspørgsmaalene er saa udbredt i Samfundet som i Amerika.

Hvad der ikke mindre end Pressen og Landbrugsforeningerne bidrager til at udbrede Kjendstabet til Agerdyrkningsforholdene mellem Amerikanerne, er de aarlige Udstillinger, som foranstaltes af enhver Stat, og som omfatter dels Landbrugsprodukter, dels Maskiner og Agerdyrkningsredskaber. Staten Iowa har f. Ex. i afvigte Aar udgivet henved 10,000 Dollars som Præmier til Udstillere, foruden de Summer, der ere bleve anvendte i samme Djemed af Privatmænd. Disse Udstillinger have i Særdeleshed Betydning derved, at man der faaer Kundskab om de indførte Forbedringer af Agerdyrkningsredskaberne, der ere saa uundværlige paa Grund af den dyre Arbejdskraft, og som Amerikanerne sætte saa megen Pris paa. Paa samme Tid opfordre Udstillingerne til nye Opfindelser. I Chicago optog Maskinafdelingen omtrent 3000 Kvadratalen i den Bygning, der er bestemt for Udstillingerne.

Hvad der saa meget begunstiger Anvendelsen af Maskinen i Agerbrugets Tjeneste, er det store Antal Redskabsfabrikker og den derved opstaaede Konkurrence mellem disse, Letheden ved at faa dem tilljøs paa Kredit samt Muligheden af overalt at finde Arbejdere, der ere indøvede i Brugen af de forbedrede Redskaber, og som forstaa at gjøre dem istand, naar saadant behøves o. s. v.

Paa Grund af alle disse Forhold ere Amerikanerne komne langt videre frem end vi. Saaledes bruge selv de smaa Farmers i Vesten ved Tærskningen af deres Korn i Reglen Dampkraft, som kan flyttes fra den ene Ejendom til den anden for der at udlejes. Paa samme Maade er det med Mejemaskiner og Maskiner, hvormed Kornet bindes i Reg; og det er ikke blot paa de store Ejendomme, men ogsaa paa Ejendomme af Middelsørrelse, at disse Hjælpe midler benyttes.

Krediten bliver lettet derved, at Raffinerne, saasnart de ikke ere i Brug, kunne deponeres som Pant hos en af de Kommissiønærer eller Agenter, som Fabrikkerne underholde i Byerne, ja næsten paa enhver Jærnvejstation.

I de vestlige Stater faaer en Landarbejder, foruden frit Op- hold, 1000 til 1100 Kroner aarlig i Løn, men i de østlige Stater synker Lønnen indtil 650 Kr. Daglejere, der blive fæstede for Høsttiden eller til et eller andet Arbejde, som det haster med, faa, foruden rigelig Forplejning (de spise ved Husbondens Bord og kaldes „helps“ istedetfor „hands“, da denne sidste Benævnelse er mindre anseet), fra 3 Kr. 50 Ore til 5 Kr. 25 Ore om Da- gen. Man bruger ubelukkende Heste som Lastdyr.

Landbrugsarbejdet pr. Td. Land bliver dog til Trods for de forbedrede Redskaber meget dyrt. Den samlede Udgift til Plojning, Tilsaaning, Harvning, Høst og Tærskning varierer fra 55 à 60 Kr. pr. Td. Land i Staten Ohio og ned til 22 à 24 Kr. pr. Td. Land, hvilken Pris er den sædvanlige i Staten Kansas. Produktionsprisen pr. Td. Hvede paa de forskellige Steder, er naturligvis betinget af Høstudbyttet; den laveste er 3 Kr. 60 Ore pr. Td., naar man ikke medregner Jordrenten, Grundskatterne eller de første Opdyrkningsomkostninger. Det er den Pris, til hvilken Kornet kan produceres i de frugtbareste Egne, som f. Ex. i Kansas, hvor en Td. Land giver 17—18 Tdr. I Almindelighed beløber Indtægten af en Td. Land sig til 80 à 90 Kr.; idetmindste er det saaledes i de vigtigste agerdyrkende Stater, saasom Minnesota, Michigan, Wisconsin, Iowa og Illinois. I disse Landskaber har Produktionsprisen i de tre sidste Aar været 6 à 7 Kr. pr. Td. Hvede. Hvad den virkelige Pris angaaer, da have selvfølgelig Handelspekulationen, Esterspørgslen, Afstanden o. s. v. væsentlig Indflydelse herpaa.

Uagtet Landets Frugtbarhed, kan Farmerne's økonomiske Stilling ikke betragtes som tilfredsstillende, skjøndt det gaar fremad til det bedre. Grunden hertil er, at de have maattet begynde med meget ringe Pengemidler og saaledes for det meste ere belemrede med Gjæld, hvilket gjør dem afhængige, paa den ene Side

af Kornhandlerne og paa den anden Side af Kolonialhandlere og Massinfabrikanter, af hvem de ere langt mere afhængige end hos os. Gjældsforpligtelser hvile meget trykkende paa Bedkommende; da Prioritetsforholdene nemlig ikke ere ordnede saaledes som hos os, bliver ethvert Laan meget dyrt. Til Trods for at Loven forbyder Ager, maa en Farmer Vest for Mississipi betale fra 12 til 16 pCt. aarlig Rente og stille stærkt betryggende Sikkerhed. Laan paa lang Tid eksistere ikke; otte Aar er den yderste Termin.

Det er det, der gjør, at Lovens Part ikke tilfalder Producenterne, men Mellemandlere, det vil sige de Kjøbmænd, som udføre Kornet, Jærnvejselskaberne, der befordre det, og Fabrikindustrien, der er fri for enhver fremmed Konkurrence ved en Indførselsstold, der næsten er saa høj, at den bliver et Indførselsforbud. I Kongressens Handelspolitik er ingen af Indbyggerne i de agerdyrkende Stater indviet, og disses fjendtlige Holdning lige over for det industrielle Østen giver sig tilkjende ved enhver Lejlighed. Denne fjendtlige Holdning er i alle Maader lige saa udpræget som den, der stadig ytrer sig mellem Norden og Syden. Alligevel var det under Krigen de agerdyrkende Stater, som mest have protesteret mod Slaveriet, og som til Slutning have sikret Forbundets Triumf. Nu derimod gaa alle deres Sympathier over paa de forhenværende Slaveejere, og de have alle lige lidt tilovers for Indbyggerne i Ny-Englands Stater. Disse Følelser ere komne frem paa den øjensynligste Maade i den saakaldte „granger“-Bevægelse*).

Det Ejendommeligste ved Kornhandelen i Amerika er den Maade, hvorpaa Transporten af Korn finder Sted fra Produktionsstedet til Forbrugsstedet. Man kan næsten sige, at Kornet flyder afsted lige som Vandet, der følger sit naturlige Løb, saa mange ere de Naturens Kræfter, som have en virksom Del heri, og saa lille er den Haandkraft, der anvendes. Den overraskende Udvikling af Jærnvejene bidrager mægtig hertil. Der eksisterer i Amerika næsten ingen almindelige Veje, hverken Chausséer eller

*) Se om „Grange“ i Tidsskriftets forrige Hefte Side 150.

andre Veje; de saa, man finder, skriver sig fra den Tid, der gaaer forud for Anvendelsen af Jærnvejene, og de ere uden Betydning nutildags. Der findes selvfølgelig heller ikke nogen Hæringsdri- vende, som befatter sig med almindelig Befordring, Folk, der kunde svare til vore Fragtmænd, eller lign. — Der er ingen Aulsgaard, der er mere end 5 danske Mil fra en eller anden Jærnvej. For tilfulde at skatte hele Betydningen af Jærnvejene i de forenede Stater, maa man ikke lade det være nok med de store Tal, som Statistiken sædvanlig meddeler (saa og saa mange Mil paa saa og saa stort et Fladerum eller paa saa og saa mange Indbyggere), men man maa lægge Mærke til de forskjellige Stater.

Om ogsaa Udstrækningen af Jærnvejsnettet i sin Helhed kun anviser de forenede Stater den tiende Plads mellem de civiliserede Lande, saa er det dog sikkert, at Udviklingen i de Stater, hvor Hovedlinierne ere fuldendte, i ovennævnte Retning stiller disse over alle andre. Det er saaledes Tilfældet i Staterne af den atlantiske Gruppe. Dersom det gjaldt om at ordne de forskjellige Lande paa Jorden efter Udviklingen af deres Jærnveje, idet man satte dem, som ere videst fremme, øverst paa Listen, da vilde Ordenen blive følgende: Nr. 1 Massachusetts, Nr. 2 New-Jersey, Nr. 3 Connecticut, Nr. 4 Rhode Island; dernæst vilde Nr. 5 være Belgien, saa Nr. 6 Delaware, Nr. 7 Ohio, Nr. 8 Pennsylvania, Nr. 9 New-York — og endelig først som den 10de i Rækken England.

Men selv i de agerdyrkende Stater er Udstrækningen af Jærnvejsnettet overraskende, hvilket fremgaaer af følgende Tal. I Ohio er der 4,76 Mil Jærnvej paa en geografisk Kvadratmil, i Indiana 5,29, i Michigan 2,22, i Illinois 3,24, i Wisconsin 1,42, i Minnesota 1,17, i Kansas 1,11, i Nebraska 0,64. — Dersom vi sammenligne disse Tal med dem, som den europæiske Statistisk viser, se vi, at i England findes Forholdet at være 4,42, i Tyssland 2,76, og i Frankrig 2,16.

For at komme til de rette Slutninger angaaende disse Talstørrelser, maa man endnu tage de ovennævnte Landes Folke- mængde i Betragtning. Saaledes kommer der i Ohio 25 Mil

Jærnvej paa hver 100,000 Indbyggere, i Indiana 44, medens der i Belgien kun er 14 Mil. Alle disse Tal bevise klart de Fordele, som de forenede Stater have med Hensyn til Kornhandelen i Sammenligning med Europas agerdyrkende Lande, skjøndt disse ligge nærmere ved Havet.

Som en Følge af Jærnvejenes Udvikling ere Vandforbindelserne, der for ikke ret lang Tid siden spillede en saa stor Rolle i Amerika, fattede tilbage i anden Række; det er kun Kanalen, der fører fra Buffalo til Albany, som endnu er af nogen Betydning, og det er desuden kun paa Grund af Sejladsen paa Søerne og som Regulator af Tærterne paa de konkurrerende Jærnveje. En Mængde Kanaler, som ere komne i Jærnvejselskabernes Besiddelse ere blevne opfyldte og derefter endog belagte med Jærnsfinner.

Hvad de naturlige Vandveje angaaer, Mississipi og dens vigtigste Bifloder, Missouri og Ohio, da ere de ogsaa nu af langt mindre Vigtighed for Kornhandelen og tjene næppe nok til Transport af de tungere Artikler, saasom Kul, Bygningsmaterialier, Bjergværksprodukter o. s. v.

Et andet vigtigt Spørgsmaal er Jærnvejenes Tærter, der gaa for at være meget maadeholdne. Det er imidlertid ikke altid Tilfældet. Jærnvejene ere i alt væsentligt privilegerede Foretagender, som til syvende og sidst sejre over Konkurrencens økonomiske Love, fordi denne kun kan udøve sin Virkning, hvor intet Monopol findes. Dette bevise Tærterne for de Pinier, som forbinde de vigtigste amerikanske Markeder med Havnene ved Atlanterhavet. Man betaler for nærværende Tid omtrent 0,7 Dre pr. Entr. pr. Mil fra Chicago og Milwaukee til New-York og Philadelphia, men det hænder undertiden om Sommeren, at Prisen bliver nedsat til det halve. Det er helt anderledes dér, hvor der ingen Konkurrence er: saaledes betaler man 5,5 Dre for Korntransport til en Station i Staten Chicago, det vil sige efter en 8 Gange større Taxt end paa vore Jærnveje og 22 Gange større end Taxten mellem Chicago og New-York.

Naar alt kommer til alt, formindste Jærnvejene Transportomkostningerne meget mindre, end man ved første Øjeblik skulde

tro, men den store Fordel ved dem bestaaer i, at Befordringen bliver simplere, lettere og hurtigere.

Som Prøve paa Befordringstærterne ad Kanalvejene ville vi anføre, at 100 Pbd. Korn til visse Tider blive befordrede fra Milwaukee til New-York for 46 Ore (Afstanden er ca. 230 Mil), men i Almindelighed kræver denne Transport omtrent 6 Uger. De to Trediedele af denne Taxt er det Beløb, som maa betales for Transporten ad selve Kanalvejene. Hvad der retfærdiggjør Navnet „Regulator af Jærnvejenes Taxter“, som man giver Kanalerne og i Særdeleshed Kanalen mellem Buffalo og Albany, det er, at Jærnbanen om Vinteren, naar Sejladsen er afbrudt, forhøjer sine Taxter i det mindste 50 pCt.

En anden Særegenhed ved Korntransporten i de forenede Stater er, at der aldeles ikke anvendes Haandkraft ved Omladningen af Varerne, som altid iværksettes ved Hjælp af de saakaldte „Elevatorer“.

Jærnvejenes store Udstrækning bevirker, at der ikke behøves saa mange Tilførselsveje, hvilke jo for vor indre Handel er en absolut Nødvendighed. I de forenede Stater tjene Jærnvejene ikke alene som Pulsaarer, men ogsaa som Muffler i den økonomiske Organisme. I Betragtning af, at Jærnvejstogene, der befordre Handelsvarerne, ikke kunne standse paa ethvert Sted paa Linien, maa Varerne bringes til passende Holdesteder; disse Holdesteder kaldes, forsaavidt de kun benyttes til Kornhandelen, af Amerikanerne for „Elevatorer“.

Det følger af sig selv, at man under denne Benævnelse ikke maa forestille sig noget, der ligner de uhyre Bygninger, som i Handelsstæderne tjene til Oplagssted for Korn, og som arbejde ved Hjælp af en meget stor og temmelig indviklet Mechanisme. De amerikanske „Elevatorer“ ere ikke andet end almindelige Kornmagasiner, der ere byggede paa en saadan Maade, at de Rum, der ere bestemte til at modtage Varerne, ere anbragte ovenover Befordringsmateriellet, der skal tjene til deres Transport, hvad enten det er Jærnvejsvogne, Fartøjer eller andre Befordringsmidler. „Eleva-

torerne" befinde sig altid i umiddelbar Nærhed af Jærnvejene eller Udfibningsstederne.

Beførgelsen af Kornforsendelserne foregaaer paa følgende Maade. Landmanden, der vil sende sit Korn til Markedet, befordrer det selv i Sække hen til den nærmeste „Elevator“, hvilket steer paa firehjulede Lastvogne, forspændte med to Heste (der findes ingen Fragtmænd). I Almindelighed ligge Aulsgaardene ikke mere end 2 à 3 Mil fra en eller anden „Elevator“. Her sænker man ved Hjælp af Tridser en af Brædder sammensat Flade ned, og Sækkene stilles derpaa. De to Heste, der have bragt Kornet hid, spændes ved et Loug, der er fastgjort til dette Stillads, og trække det paa denne Maade op til „Elevatorens“ øverste Etage. Der blive Sækkene tomte og givne tilbage til Ejeren. Kornet kommer nu ikke mere i nogen Sæk, før det skal tilsendes den sidste Kjøber, det vil sige Forbrugeren. Hele dette første Afslæningsarbejde ved „Elevatoren“ bliver udført af Farmeren eller hans Folt og medfører altsaa ikke nogen særlig Udgift; i Producenterens Regnskab gaaer det ind under Rubrikken „Høst-Udgifter“.

Det Tridseværk, der tjener til at hejse Kornsækkene op paa den ene Side af „Elevatoren“, bliver drejet om til den anden Side, mod Jærnvejen eller Udfibningsstedet. Firkantede Trærør blive anbragte i „Elevatorens“ Gulv, og derfra gaa de i en skraa Retning ned til Waggonen eller Fartøjet, der er bestemt til at modtage Kornet. Saa snart der bliver luffet op for Køret, flyder Kornet ud ved sin egen Vægt; altsaa er der heller ikke her saa at sige nogen ny Udgift, de ubetydelige Omtostninger gaa ind under selve Fragten. Den senere Løsning gaaer for sig paa samme Maade ved Hjælp af „Elevatoren“; Haandkraft bruges slet ikke ved hele dette Arbejde.

De agerdyrkende Stater have en stor Mængde af disse „Elevatorer“ langs med alle Jærnvejene. Minnesota f. Ex. har 247 (en for hver $2\frac{3}{4}$ Mil Jærnvej); i Illinois er der 1068 (en for hver $1\frac{3}{4}$ Mil). Det følger af sig selv, at Størrelsen af „Elevatorerne“ er overordentlig forstjellig; de rumme fra 150 Tdr. indtil 150,000 og derover; disse sidste findes naturligvis kun i

de store Handelscentre, saasom Chicago, Milwaukee, St. Paul, St. Louis, Detroit, Toledo o. s. v., ligesom ogsaa i Udførselshavnene. Paa sidstnævnte Pladser ere de forsynede med Tørrerapparater, der ere udkjendte i Vesten, saavel som Ventilationsapparater og lignende. Saaledes ejer Selskabet „New-York Central and Hudson“ en „Elevator“ paa næsten 250,000 Tdr., og det er især med at bygge en, der er endnu større; „Pensylvania“ Jærnvæjselskabet i Philadelphia har en paa 200,000 Tdr., og saa fremdeles.

Alle disse Etablissementer, i det mindste de største af dem, ere i Almindelighed grundlagte og udførte af Aktieselskaber. Det er kun ganske faa, som tilhøre Jærnvæjselskaberne; men vigtige „Elevatore“ t. Ex. i Philadelphia, Buffalo, Cleveland o. s. v., tilhøre ogsaa „Transport-Selskaber“, en Institution, der er udelukkende amerikansk. Imidlertid tilhører det største Antal „Elevatore“ Privatmænd.

Det er overflødigt at tilføje, at det er Dampen, der alene tjener som bevægende Kraft ved alle disse vigtige Foretagender. Forfatteren til denne Beretning har i Milwaukee besøgt en „Elevator“, der tilhører Augustus Smith, som er den første, der har grundlagt en saadan (det er nu 25 Aar siden), og der fandtes en Damp-Maskine paa 250 Hestes Kraft.

Arbejdet udføres iøvrigt ikke gratis, men Udgiften lægges ikke heller til Fragtomkostningerne, men derimod opføres det paa en særskilt Post under „Pakhudsudgifter“; iøvrigt har man 10 Dage frit Pakhusrum, naar man har betalt for Benyttelsen af „Elevatoren“. Prisen er forskjellig efter Tiden og Stedet.

De øvrige Omkostninger, der ere forbundne med Kornhandelen, saasom til Kommissionærer og Mæglere, til Assurance o. lign., kunne ikke være af Interesse uden for dem, som det direkte angaaer, men hvad der fortjener Opmærksomhed, det er Tilsynet med Kornhandelen i de forenede Stater og den Indflydelse, som samme udøver paa denne Handel.

Kontrollen med Amerikas Kornvarer støtter sig til dets officielle „Tredeling“. Alt Korn, der er bestemt for Markedet, uden

nogensomhelst Undtagelse, bliver i alle Staterne inddelt i tre Klasser (blot Staten Missouri bruger fire). Disse Klasser blive overalt opstillede efter temmelig ensartede Regler. Desforuden findes der et Slags, der er betitlet „Kassabelt“, og som bestaaer af det Korn, der ikke er et bedre Mærke værd, men som dog er antaget paa Markederne i det Indre. Der er endelig en Klasse kaldet „ikke Markedsvare“, hvortil det Korn regnes, som slet ikke maa komme frem paa Markedet.

Disse Betegnelser have forresten i høj Grad tabt deres Betydning paa de fremmede Markeder, fornemmelig i England. De af Inspektionerne „Chicago grading“ og „Milvankie grading“ foretagne Klassificeringer ere blandt dem — deres Tal er ikke stort —, som endnu have bevaret nogen Anseelse paa Markedet i London, naar Kornet kommer dertil direkte uden Medvirkning af Mellemhandlere i New-York. Dette hidrører fra det store Spillerum, som Reglementet giver ved Burderingen af Kornet. Det er vanskeligt at adskille de forskjellige Klasser med mathematisk Nøjagtighed. De Apparater, der ere blevne anbefalede til dette Brug, ere kun praktiske med Hensyn til Vægtbestemmelsen; Kornets Kvalitet maa derimod afgjøres af Burderingsmændenes personlige Skjøn, og derved kan jævnlig opstaa Misbrug, naar kun Kommissionærer eller Expeditorer varetage Burderingen, men derimod ere denne Slags Misbrug næsten slet ikke mulige i Chicago eller Milvankie, hvor de to interesserede Parters Mellemkomst — Kjøberens og Sælgerens — udover en gjensidig Kontrol og hindrer Burderingsmændene i at tage personlige Hensyn. Sagen gaaer for sig paa følgende Maade: I Egenkab af Ejer eller Sælger af Handelsvaren overleverer jeg den til „Elevatoren“, hvor den blandes med andet Korn af samme Slags. Partiet taber saaledes sin bestemte Karakter; jeg modtager i Bytte et „Modtagelsesbevis“ fra „Elevatoren“, i Kraft af hvilket jeg paa Central-Depotet kan have et Maal Korn, der i Vægt og Kvalitet er lig det, som jeg har leveret, men det er ikke mere det samme Korn. Det er det samme, som der foregaar ved at deponere Penge i en Bank, hvilke Penge man saa kan have ved Hjælp af „Anvisninger“. Ligesom

Banken er interesseret i, at den ikke modtager falske Anvisninger, saaledes maa „Elevatoren“ vaage over, at det Korn, der er den betroet, ikke bliver vurderet lavere af de offentlige Vurderingsmænd; den er som Følge heraf interesseret i, at Kornet, naar det leveres, bliver taxeret saa lavt som muligt, medens Ejeren stræber efter at faa Værdiansættelsen højere. Det er det, som i Virkeligheden bevirker en Klassificering, der er tilnærmelsesvis rigtig. I Tilfælde af Meningsforskjellighed tyer man til Trediemands Boldgiftskjendelse, men saadanne Tilfælde ere forholdsvis meget sjeldne. Man har f. Ex. i afvigte Aar i Chicago sat 244,000 Ladninger Korn i Klasse, og der har kun været 906 Klasseansættelser (2: 4 pCt.), mod hvilke den ene eller den anden af Parterne har protesteret. Boldgiftsmændene og den Ret, hvortil der kan appelleres, have stadfæstet 571 Ansættelser, og det er kun 335, som ere blevene modificerede.

Denne upersonlige Karakter, som udmærker Kornhandelen i Amerika, giver den en Bevægelighed, som er ukendt i andre Lande, men paa samme Tid fremavler den en stor Spekulationslyst, idet den fremkalder fingerede Omsætninger, som ere meget almindeligere end de virkelige.

Det Modtagelsesbevis (Slutteddel), som Ejeren har erholdt, gaaer gennem mange Hænder, før det naaer til den, som i Virkeligheden modtager Varerne i den Hensigt at affende dem.

Omsætningerne ske ved Hjælp af Anvisninger, der ere trykte i en bestemt lovlig Form, af hvilke de Kjøbmænd, der stadig besøge Børsene, altid ere i Besiddelse af et stort Antal. Disse Anvisninger ere to Slags: de saakaldte „Kjøbekontrakter“ og „Salgskontrakter“. Afregningen kan finde Sted til enhver Tid, men i Almindelighed foregaaer den kun den 15de og 30te i hver Maaaned. Kornhandleren, der forpligter sig til at sælge et vist Kvantum Korn af et bestemt Slags til den og til den, giver hver af Kjøberne et tilsvarende Salgsbevis. Samtidig erhverver og indfrier han sine Kjøbekontrakter, og da nu alle de andre Kjøbmænd handle paa denne Maaade, blive de samtidig Kjøbere og Sælgere.

Dernæst blive Regningerne opgjorte paa Afregningsdagen ved Hjælp af en ligefrem Ombytning af Anvisninger, paa samme Maade som det skeer i ethvert „clearing house“ med Bankernes Bøxler og Anvisninger. Forskjellen bliver sædvanlig båret ved Modtagelsesbeviser og ikke ved kontante Penge. Disse Beviser ere virkelige Bøxler paa Varer, betalbare paa en bestemt Dag.

Den fuldstændige Frihed, som er overladt til det private Initiativ, danner Grundlaget for Jærnvejsystemet i de forenede Stater. Retten til at anlægge Jærnveje tilstaaes Enhver, uden at nogen Bevilling eller Bemyndigelse fra Regjeringen er nødvendig. Det er meget lette Betingelser, som man opfylder, for at et Jærnbanelseffabs Statuter kunne faa Stadsfæstelse af Staternes lovgivende Forsamling og for at erholde Ret til at tage fat paa Arbejdet, deri indbefattet Expropriationen. Der eksisterer ikke noget Fællessystem for det amerikanske Jærnvejsnet. Enhver bygger i den Retning, som han finder for godt. Selv ikke Sporvidden har nogen lovmæssig Norm, den varierer efter Bygmesterens Forholdsbefindende mellem 3 og 6 Fod. Hvis man nutildags stræber hen til at indføre en normal Sporvidde paa 4 Fod $8\frac{1}{2}$ Tomme, saa er det ifølge en Overenskomst mellem Entreprenørerne uden den mindste Paavirkning fra Regjeringens Side og ene og alene med deres personlige Interesser for Øje, uden at der tages noget Hensyn til fælles Læve.

Saaledes paavirkes Taxterne heller ikke uden for saa vidt Konkurrencen eller fælles Overenskomst kan faa Indflydelse paa dem.

Det Raaderum, der saaledes er overladt det private Initiativ, og den fuldstændige Frihed, der er tilstaaet disse Foretagender, har som Resultat frembragt et Jærnvejsnet, hvis hele Udstrækning vi i det Foregaaende have antyndet. Der er i 20 Aar bygget 20,000 Mil Jærnvej for en Sum af 25,000 Millioner Kroner.

Ikke desto mindre har det Urigtige ved dette fuldstændige Frihedssystem, som er blevet anvendt med Hensyn til Jærnvejene, ikke tøvet med at give sig tilkjende paa en tydelig Maade, og Amerikanerne indrømme det nu selv. Jærnvejen er, som vi oven-

for have seet, et Foretagende, der væsentlig faaer Præget af et Monopol, og det kan ikke uden stor Ulempe overlades til Privatmænds frie Skjøn. Til Trods for de glimrende Resultater, som de af Amerikanerne antagne Principer have havt, kan man dog ikke nægte, at det har medført Ulemper, der ere endnu betydeligere. Denne Paastands Rigtighed vil fremgaa af følgende Betragtninger:

1. For det første har denne ubetingede Frihed fremkaldt Anlæggelsen af en Mængde Linier, der ere ufordelagtige og derfor ikke til nogen Nytte for Landet, idet de have bundet Kapitaler, som kunde have været anvendte paa en langt mere frugtbringende Maade.

Fra 1870 til 1876 have over 600 Selskaber spillet Fallit, og omtrent 15 pCt. af de anvendte Kapitaler ere uigjensidelig tabte, og hertil kommer nu desuden den Værdiforringelse, som de Foretagender, der have overlevet denne pinlige Krise, have lidt i disse Aar. Amerikanerne have trøstet sig, thi de fleste Kapitaler ere komne fra Udlandet, og dernæst have de gjort gjældende, at om der ogsaa er stor Oversflødighed paa Linier, som for Øjeblikket ere unyttige, saa vil det blive anderledes, efterhaanden som Landets Udvikling kræver flere Jærnveje. Man vil altsaa have sikret de kommende Slægter Fordelene af de Opoffrelser, som ere gjorte i vore Dage; og dette sidste Haab begynder i Virkeligheden til en vis Grad at gaa i Opfyldelse.

2. En anden Følge af dette Overmaal af Foretagender har været en hidsig Kamp mellem de forskjellige Selskaber fra 1870 til 1874. Man levede den Gang i en Tid, hvor de af Amerikanerne lovpriiste Frihedsprinciper havde et uindskrænket Herredømme. Publikum saa med overordentlig Tilfredshed paa, at en hel Vaggon, fyldt med Kvæg, kunde føres fra Chicago til New-York (knap 200 Mil) for en Fragt af knap 6 Kroner (det var i Sommeren 1874), medens et konkurrerende Selskab endog tilbød at befordre Kvæg for en Betaling af 6 Ore pr. Hoved (?).

3. Alligevel viser det uindskrænkede Frihedsprincip sig utilstrækkeligt. Jærnvejenes Kamp endte altid med den Stærkeres

Sejr, og de andre bleve tvungne til at pakke sammen eller i det mindste at standse Driften eller ty til andre lignende Udveje. Publikum betalte Krigsomkostningerne.

Nu er Konkurrencens velgjørende Virkninger i Virkeligheden betydelig formindskede, og man kan forudse, at de ville forsvinde om ikke ret lang Tid.

Det fremgaaer af alt det foregaaende, at det Princip, som tjener til Basis for det amerikanske Jærnvejsystem, til Trods for de første Resultater, har medført et Onde, hvorunder Landets hele Økonomi lider. Handelen befinder sig i en meget uheldig Stilling. Agerdyrningen i Staterne mod Øst, saasom New-York, New-Jersey og Pennsylvaniaen, er ødelagt. Hvorledes kan en Landmand i disse Egne bestaa, naar Transporten af en Td. Korn til det vigtigste Marked, som Følge af Jærnvejenes Enevælde, bliver ham fire til fem Gange dyrere end for en „Farmer“, der boer ved Bredden af Mississipi? Dette Onde er saa meget alvorligere, som alle de Forsøg, der ere gjorte for at bekæmpe det ved Regjeringens Foranstaltninger, ere strandede, som Følge af at Selskaberne have den fuldstændigste Frihed til at fastsætte deres Taxter og at forandre dem, efter som de finde for godt.

Agerdyrkningsberetning

fra sidste Halvdel af Juni.

Efter den langvarige og strænge Vinter kom et Foraar, hvis Vejrlig var endnu misligere for Vintersæden og Græsset. April Maaned var nemlig meget kold, henimod 2° koldere end sædvanligt, det første Tidøgn var endog 3^{1/2}^o for koldt, og med Undtagelse af en lidt mild Periode fra d. 13de—18de holdt Kulden sig til Maanedens sidste Dag. Særlig vare Nætterne meget kolde og bragte hyppig Frost, nemlig i 18 Døgn, medens der ellers i Gjennemsnit kun habes 8 Frostdage i April. Selv i de frostfrie Døgn vare Nætterne meget kolde, og Maanedens mildeste Nat viste kun 3 Graders Varme. Da vi rykkede ind i Maj, var Vegetationen derfor oberordentlig langt tilbage, — for de tidligste Foraarplanter's Vedkommende næsten en hel Maaned længere tilbage end almindeligt, — og den første Del af Maj hjalp kun meget lidt derpaa, thi naaede Varmen end i enkelte Døgn den normale, saa svingede den i andre betydelig derunder, indtil Varmen endelig i Maanedens sidste Tidøgn brød igjennem og med en usædvanlig Hurtighed kaldte Vegetationen tillive i Skov og Mark og Have, saa at Naret viste det Særshyn, at saavel Frugtbuskene, Ribs og Stikkelsbær, som Frugttræerne, Kirsebær-, Blomme-, Æble- og Pæretræer, stode i fuld Flor paa engang, og ved Maanedens Slutning havde Vegetationen næsten indhentet det Forsømte. Nogle

Dage inde i Juni fik vi atter køligt Vejr, men ved Maanedens Midte indtraf endelig et stadigere og gunstigere Sommervejr. — Ogsaa Regnforholdene have været afvigende fra det almindelige. April Maaned bragte kun Hjerdeparten af den sædvanlige Regnmængde (i Jylland 33 pCt., paa Øerne 17 pCt.), og i intet af de foregaaende 20 Aar have Aarets første 4 Maaneder bragt et saa lille Nedslag som iaar; men den ringe Regnmængde i April maa iøvrigt nærmest kaldes heldig for Jordens senere Bearbejdning, der maatte opsættes formedelt den raadende Kulde. I Begyndelsen af Maj faldt lidt Regn, men ellers var Maaneden tør indtil i Dagene fra d. 15de til d. 21de, da der over hele Landet faldt god Regn, mest i Jylland, der fik over det Normale, mindre paa de sydlige Øer, der fik noget mindre end almindeligt og mindst paa Bornholm, der ej engang fik Halvdelen af det Sædvanlige. Samtidig med Varmen i Maanedens sidste Tidøgn begyndte en tør Periode, der strakte sig ind i Juni, og som vel ikke blev videre stærk for det østlige Jylland og Fyen, eftersom der her af og til faldt Regn, men som derimod i det vestlige Jylland, paa Volland-Falster og i det sydvestlige og nordøstlige Sjælland paa en meget følelig Maade trykkede Sæden og Græsmarkerne, indtil der henimod Maanedens Slutning (d. 26de) faldt en vedholdende og god Regn.

Hveden, der vel nogle Steder havde nogenlunde Kraft ved Vinterens Komme, naar den var saaet tidlig og i vel dyrket Jord, var mange Steder saact sent og derfor kun svag, da den tidlige Vinter indfandt sig og standsede Væksten. Trods den lange og strænge Vinter skete dog ingen afgjørende Skade paa Hvedemarkerne før efter Midten af Marts, men det uheldige Vejr fra da af og indtil Midten af Maj, som ovenfor er skildret, udthnede og ødelagde en Mængde Hvedemarker. Enkeltvis og som det synes navnlig paa Jyllands Østkyst, især Nord for Aarhus, finder man forholdsvis ret gode Hvedemarker, ellers ere disse meget tynde, kun nogenlunde bevarede

i Lø af Skove eller paa Sydskraaninger, og det har været nødvendigt at omploje Hvedemarkerne i et Omfang, som vi ikke have oplevet i mange Aar, i hvert Fald ikke siden 1870; i mange Egne er næsten al Hveden omplojet, i andre Halvdelen, og i atter andre har man ment at kunne nøjes med Omplojning af enkelte Stykker hist og her; men i Reglen fortrykkes det nu, at ikke større Stykker ere blevne omplojede, thi den Bedring, som man havde haabet paa i Maj Maanedes første Halvdel, udeblev, og mange Steder staa Hvedemarkerne saa aabne, at Jorden vil forvildes følelig for de kommende Afgrøder. Som en særlig Grund til denne Hvedemarkeres usle Tilstand fremhæves almindelig, at Benyttelsen af den noget kjælne og uprøvede Square-head Hvede i Løbet af saa Aar har vundet en saa stor Udbredelse, og dels har denne Hvedesort viist sig langt mindre holdbar og haardsør end de ældre brune, akklimatiserede Hvedesorter, dels savner netop Square-head Hveden i høj Grad Evnen til at brede sig, hvilket især er blevet saa føleligt et Aar som iaar. At der derfor iaar i mange Beretninger udtales stærk Misfornøjelse med at være kommet ind paa Dyrkingen af denne Hvedesort, er forstaaeligt, men i andre Beretninger hævdes, og sikkert med Rette, at man ikke overilet maa lade sig forlede til at kaste Brag paa den. Man gjør opmærksom paa, at den byder saa store Fordele ved sit stivere Straa, sine rigere Fold og mindre Fare for Rust, at selv om den hvert 10de Aar skulde gaa bort, vilde den dog være fordelagtigere end de andre hidtil kjendte Hvedesorter. Hallettskshveden, der i Trefjerne fik en saa stor Udbredelse, blev ganske vist forladt mangfoldige Steder efter den uheldige Vinter 1870, men den frembød ikke i de gode Aar saa mange Fordele til at opveje de enkelte ugunstige som Square-head Hveden. Desuden, spørges der, hvilken Hvedesort vil man da anbefale; thi ogsaa de andre fremmede Hvedesorter have i Vinter taget megen Skade; den gamle, brune Hvede giver ingen god Handelsvare, og den saakaldte Kollbhevede er saa blandet af en Mængde baade i

Form og Farve ulige Bastardformer, at der ikke er noget fynderlig fristende ved at indlade sig med den. Var det muligt at bevare Square-head Hveden og efterhaanden faa den haardførere, vilde meget være bundet. — Hvor stort Tabet pr. Td. Land vil være ved den mislykkede Hvedeafgrøde, er selvfølgelig vanskeligt at sige, da det først og fremmest afhænger af, hvornaar Omsaaning er bleven foretaget, men ogsaa af Jordens Renhed og Kulturstand, ligesom ogsaa Tabet sikkert vil være større for de stærkt lerede Jorder, de egentlige Hvedejorder, end for de mildere, eftersom hine mindre egne sig til Byg. For en Gaard med lermuldede Jorder paa Fyen meddeles følgende Overslag over det forventede Tab. pr. Td. Land:

Der er tabt 15 Tdr. Hvede à 16 Kr. .	240	Kr.	
— — 4000 Pbd. Halm à 1½ Ore	60	—	
			300 Kr.
Der kan ventes 15 Tdr. Byg à 13 Kr. .	195	Kr.	
— — 2500 Pbd. Halm à 1½ Ore	37½	—	
			232½ Kr.
Med Fradrag af Udsæd . .	10½	—	
			222 —
			altsaa Tab . . 78 Kr.

Istedetfor Hveden er der i Reglen faaet 2rd. Byg, Blandfæd eller Baarhvede og paa de senere ompløjede Marker 6rd. Byg eller Rodfrugter. I mange Tilfælde har man ikke kunnet overkomme eller ikke anseet det nødvendigt at ompløje, men har derimod opharvet Hveden og nedbragt Baarfæden, men Jorden viser sig da i Reglen mindre ren og bekvem.

Rugen har taget meget mindre Skade, men gode Rugmarker høre dog til Sjældenhederne paa Verne, hvorimod Beretningerne fra Sjælland gennemgaaende ere bedre, og hvor den ikke var faaet sent i Efteraaret eller i kold Jord, staaer den lovende, undertiden endog allerede kastet i Leje. Denne bedre Tilstand paa de jydste Rugmarker skyldes navnlig det

kjendelig gunstigere Vejr i Maj med Regn og Varme, hvorimod Rugen her paa Øerne var længere fremme, da det gunstige Vejr indfandt sig her, og den derfor hverken fik sine Sideskud frem eller fik Længde. Med enkelte Undtagelser ere derfor Øernes Rugmarker tynde og Straaet kort, saa her vil blive lidt til Fyld; derimod synes Blomstringen, der først indtraadte 8 à 12 Dage senere end almindeligt, at have været heldig og Agene at være godt kjærnesatte, men Kornudbhyttet paa Øerne vil dog heller ikke blive godt.

Kapsen har trods den haarde Vinter staaet sig godt paa gode, kraftige, vel tørlagte Jorder, hvorimod den er svag paa lavtliggende, kjæragtige Jorder og paa lettere gjødningsfattige Agre.

Baarsæden. Frostkladen sad længe i Jorden i Foraaet, og vel sank Vandet nogenlunde let igjennem den, saa Jorden forholdsvis tidlig blev friet for den overflødige Vinterbæde, men da Frosten sad i Bunden, og Vejret var meget køligt med hyppige Frostnætter, kom der ingen Liv i den og den blev først bekvem til at modtage Sæden i sidste Halvdel af April, i det nordlige og vestlige Sylland endog først ved Majdagstider eller ind i Maj. Da man endelig kunde begynde paa Baarsædens Lægning, gik Arbejdet overordentlig let fra Haanden; Jorden faldt udmærket bekvem, støvede ikke, og de nye Redskaber, Sæddækker og Ringtromle, hidroge meget til at saa Sæden hurtig og godt bragt i Jorden. I de fremmeligste Egne blev man endog færdig indtil Majdag, men i andre Egne trak Sædetiden langt ind i Maj, og hvor man i Sylland har kolde Agerjorder eller sildige Kjærjorder, blev man end ikke færdig før Maj Maanedes Udgang eller endog først til Pinsen, altsaa 1 Maaned senere end ellers almindelig. — Sæden spirede godt og ensartet, men skød kun smaat i det kølige Vejr, hvilket imidlertid skaffede den et kraftigere Rodbævn. Da der endelig midt i Maj kom en god Regn over hele Landet, — paa Mors endog saa stærk, at man maatte standse med Saaningen i 4 à 5 Dage, — og da

der senere efter Regnen fulgte Varme, saa udfoldede Baarsædsmarkerne sig meget smukt inden Maanedens Udgang. Det følgende Vejr i Begyndelsen af Juni standsede den vel atter noget i dens Væxt og gav den paa sure og mindre vel kultiverede Jorder et gulagtigt og svagt Udseende, og ligeledes begyndte i de Egne, hvor Tørringen vedblev til henimod Juni Maanedes Slutning, Sæden at trykkes følelig deraf, men da alle Egne efterhaanden fik god Regn, nogle ved Pinsetid, andre i Maanedens sidste Uge, saa kom Baarsæden de fleste Steder godt til Kræfter og vil ventelig stride smukt igjennem, da der nu ogsaa senere de fleste Steder med Undtagelse af de sydlige Der er faldet en Del Regn. Paa Bornholm, hvor man først fik Regn efter Pinsen, staaer Baarsæden kort og tynd. — Saar siges almindelig, at den tidligsaade Sæd staaer mindst godt; dette er rettere at forstaa saaledes, at den for tidlig saade Sæd, der lagdes i Jorden før Paaste eller i kold, uren og kraftløs Jord, naturligvis kom svag og gulig frem og er bleven stærkt trykket af Ukrudet, som kunde taale de ugunstige Vilkaar, og som i det vedvarende kolde Vejr bredede sig og mange Steder hartad tog Magten fra Sæden.

Ogsaa Rodfrugterne bleve saade sent. Kartoflerne kom imidlertid godt frem og staa kraftig. Ogsaa de først saade Roemarker kom meget godt frem, og bleve de end iaar stærkere angrebne af Jordlopper og Kryb end sædvanligt, saa voldte dette dog ingen følelig Skade, hvor man havde saet nogenlunde tykt, hvilket er det eneste ret virksomme Middel mod Insektangreb. Hvor man derimod først fik Roerne saet sent, ved Slutningen af Maj Maaned eller Begyndelsen af Juni, efter at Tørringen var falden i Jorden paany, der kom de op med Spring i Raderne, og der voldte Insektangrebene selvfølgerlig større Skade, saa man ikke sjældent har maattet omsaa eller udbedre Raderne ved Eftersaaing. For dem, der plante deres Roer, saa det længe mislig ud, da Jorden favnede den nødvendige Fugt, men da den omtalte gode Regn kom henimod Slutningen af Juni, fik man et

udmærket gunstigt Plantningsvejr. Rodfrugtmarkerne staa derfor i det Hele taget lobende og smukt, om end af de foran- nævnte Grunde noget uensartet hist og her.

Om Græsmarkerne eller Hvedemarkerne ere Aarets svageste Punkt, kan være et Spørgsmaal; Græsmarkerne's Tarvelighed rammer i hvert Fald alle Egne om end i noget ulige Grad. Det er især 1ste Aars Græsmarker, der ere saa usle; de kom ikke godt frem ifjor i Udlægsmarken for- medelst den stærke Tørring i Forsommeren, særlig ikke hvor de vare saaeede noget silde og Frøet kun nedtromlet istedetfor nedharvet. De vare derfor svage i Efteraaret; Vinteren var ikke gunstig, men dog blev det, ligesom ved Vintersæden, mindre denne end Nattefrosten og Kulden i Marts, April og Begyndelsen af Maj samt Tørringen i den sidstnævnte Maa- ned, der i saa høj Grad udthundede og ødelagde 1ste Aars Græsmarkerne, særlig hvor disse, som navnlig paa Bønder- jorderne, kun vare besaaede med Kløver, Rajgræs og Timothe, thi det er navnlig de to første Plantearter samt en Del af de finere Græsarter, der ere bortfrosne. Hvor man derimod har brugt en Del humleagtig Sneglbaelg, hvast Hundegræs og Draphavre, ere Græsmarkerne bedre, men kunne selvføl- lig ikke være gode, og i det Hele taget har man næppe i mange Aar seet saa daarlige 1ste Aars Græsmarker som iaar, — maaste med Undtagelse af det midterste og tildels vestlige Jylland, hvor de vel ikke naa, men dog nærme sig til det al- mindelige. De ældre Græsmarker ere bedre, og fra flere Si- der roses især de Marker, hvor der er brugt Draphavre og hvast Hundegræs, — i en enkelt Beretning anføres endog, at man i 14 Dage har græsset 100 Køer og 20 Faar paa 15 Tdr. Land 2det Aars Græs, og at Mælken derfra baade var fed og osterig; — imidlertid melde ogsaa andre Beret- ninger, at hvor de nævnte Græsarter dominere, ere de ikke indbydende for Kvæget.

Af Agerhø vil der iaar blive meget lidt, og det vil i Reglen fortrinsvis være 2det Aars Græsmarkerne, der komme

til at levere det. — Engene vare naturligvis i lang Tid meget tilbage, men i Juni Maaned toge de et stærkt Opsving, og man tør nu vente sig et godt og velkomment Udbytte af dem særlig i Sjælland og da igjen navnlig, hvor man har kunnet vande rigelig, hvorimod Beretningerne fra Øerne lyde mindre gunstig angaaende Engene, som jo imidlertid dér have mindre Betydning; dog udtale et Par Beretninger fra det nordøstlige Sjælland sig fordelagtig om de derværende Enge.

Angaaende Vinterfoderet, dets Rigelighed ifjor Efteraar, Grundene til at det gif saa stærkt med i den lange og strænge Vinter og den deraf følgende Knaphed de fleste Steder, da vi rykkede ind i April, have vi gjort udførlig Rede i forrige Agerdyrkningsberetning; her vil der blot være at fortsætte Skildringen af den Kamp, der næsten førtes i hver Gaard for at faa Vinterfoderet til at naa Græsset, hvis Komme blev stude længere og længere ud formedelst det raakolde Foraar, der tilmed stillede endnu større Fordringer til Vinterfoderet. Sær i Sjællands lettere Egne blev Nøden stor; Laderne vare tomme og Markerne nøgne, Bejret var koldt og trykkede det forsultne Kvæg endnu mere, som flere Steder midt i April sloges ud for at bjerge lidt Næring i Heden; Mange vilde sælge, Ingen vilde købe, Priserne faldt, og jævnlig naaedes næppe Indkjøbsprisen fra Efteraaret. Saa mørkt er Billedet vel ikke fra Landets øvrige Egne, i alt Fald kun helt undtagelsesvis, men dog maatte ogsaa her opbydes den strengeste Økonomi; mange Steder maatte man endog tage den gjorte Langhalm i Beslag; til Strøelse bjergedes Blade, Torvejord o. lg.; en Beretning meddeler, at man med stor Fordel brugte blødt og stenfrit Bakkesand til Strøelse, 1 à 2 Mærgelkasser daglig til 20 Kreaturer, hvilket gav et godt og rent Leje og frisk Luft i Stalden; vel fik man derved et mindre Kvantum Gjødning paa Møddingspladsen, men da det ikke brændte sammen, er det drøjt at tage af og giver ligesaa mange Læs til Udkjørsel som

fredvanligt. Den store Foderknaphed vil ikke faa Steder iaar umuliggjøre Sommerstaldfodring, hvorpaa man ellers i det sidste Par Aar har taget fat i ikke faa Besætninger. — Udslaget fandt i alle Landets bedre Egne Sted midt i Maj, skjøndt Græsmarkerne endnu ikke den Gang vare tjenlige; de færreste Steder var man i Stand til at holde Kvæget inde til Maanedens sidste Uge, men i saa Fald var Græsset kommet i god Væxt. I flere Beretninger nævnes, at man har staaet sig bedst ved at lade Græsmarkerne gaa tidlig over, og flere af disse Steder har man ved den senere hyppige Væxt bagefter endog faaet en Høafgrøde. — Medens Kvægets Foderstand mange Steder var simpel ved Udslaget, hvilket ogsaa viste sig tydelig paa Foraarsmarkederne, har derimod dets Sundhedstilstand i Reglen været tilfredsstillende.

Udbyttet af Mejerierne har i Vinter paa Grund af Kulden, Mangel paa Hø og Koer samt den Foderknaphed, der i Foraarsmaanederne blev almindelig, været temmelig ringe, saa meget mere som flere Beretninger tale om, at Mælken er tynd. Hertil kommer, at Udførselen af Smør fra Sjælland, Volland-Falster og Bornholm var standsset en lang Tid formedels: Ispærning og ligeledes af Svinene, og derfor kom de ret gode Priser for Smørret og de mer end almindelig høje Priser for Svin og Flæsk ikke de nævnte Ders Mejerier ret til Nytte, hvorimod de øvrige Landsdele vare kjendelig heldigere stillede i saa Henseende. Da nu tilmed Udgifterne navnlig til Kraftfoder, have været større end almindeligt, saa kan Landets Mejeridrift i det Hele taget ikke siges at have givet et tilfredsstillende Udbytte.

Langt ringere er imidlertid denne Vinters Udbytte af Kvægfedningen. Indkjøbspriserne i Efteraaret vare høje, Vinterfoderet dyrt, især naar Koerne slap op, og Salgsprisen nu i Foraar og Forsommer meget lav, endog 5—10 Kr. lavere pr. 100 Pd. levende Vægt end ifjor. Midt i Vinter vare de engelske Priser vel nogenlunde, men kun Esbjerg Havn var til Stadighed aaben, hertil var Vejen ofte

lang, besværlig og usikker formedelst Jernbanestandsninger ved Snelæg; da Isen brød op, sank Englandspriserne, og de stadige Forbud i England mod at flytte Dyrene fra et Marked til et andet hindrede Omsætningen; da endelig Forbudet i saa Henseende hævedes i Juni, steg Priserne pludselig 5 à 7 Kr. pr. 100 Pbd., men kun for i næste Uge atter at falde, nu trykkede dels af Amerikas Tilførsel, dels af den stærke Varme, der gjorde Kjøberne ængstelige. Mange maatte derfor nøjes med 23—28 Kr. selv for rigtig gode Varer. Heller ikke Hamburgermarkedet har været godt; her have Priserne været temmelig lave hele Vinteren; og Markederne med Staldstude til Marsten vare meget flette, dels fordi der i Begyndelsen intet Græs havde derude, dels fordi der i de senere Aar er blevet opløjet en betydelig Del af Marstens Græsgange, og dels endelig fordi der nu tilføres Marsten en stor Mængde Kvæg fra Geesten. Fedningen har derfor iaar givet et meget flet Udbytte, og selv ivrige Federe ere begyndte at blive betænkelige. Men særlig uheldigt har det naturligtvis været for alle dem, der have fedet paa Sjælland, thi det her raadende Udførselsforbud formedelst den ondartede Lungesygge, hvilket Forbud traadte i Kraft midt i Marts og ikke efter Forventning hævedes den 1ste Juli, har trykket Priserne paa Sjællands Fedekvæg end yderligere flere Kroner lavere end de øvrige Landsdele.

Hestehandelen har været livlig hele Vinteren til store og opadgaaende Priser, og Hestetillæget er betydeligt.

Ræmningen gik nogenlunde heldig, om der end maasse faldt noget færre Lam end almindeligt; men senere ere en Del Lam døde, og det forknyttede Lammene og afmagrede Faarene, at de saa sent kunde komme paa Græs og maatte holdes næsten en Maaned længere inde end sædvanligt.

Sammenfattes det Foranstaaende, maa det siges, at Aaret ingenlunde begynder gunstig: Slet eller ingen Hvedehøst, tarvelig Rughøst, simpelt Græs, endnu flettere Høst fra Ageren, de gamle Halmforraad opbrugte, middelmaadigt

Mejeriudbytte og flet Udbytte eller endog Tab ved Kvægfe-
ningen. Dog vil dette mørke Billede kunne væsentlig ændres
ved en god Udvikling af Baarsædsmarkerne og Rodfrugterne,
og heldigvis tegner alt nu ved Indgangen i Juli Maaaned
paa, at dette skal naaes.

Arbejderforholdene ere i det Hele taget normale; man
søgte at hjælpe den flinke Arbejder igjennem Vinteren, uden
at han skulde savne Arbejde, og der er nu tilstrækkelig Arbejds-
kraft for Haanden undtagen i de Egne, hvor større Arbejder
(Banelæg o. lg.) gaa for sig, samt i de Egne af Landet, hvor
der foretages store Opdyrkninger, og hvor en Mængde af Ar-
bejdsfolkene gaa ud af den tjenende Klasse ved at begynde en
større eller mindre Virksomhed for sig selv. Naar hertil kom-
mer, saaledes som en Beretning fra Hobroegnen meddeler, at
Egnens Folk ej er hygelsom, at en stor Mængde Vørn dø,
og at Brystsyge bortriver en stor Del af Ungdommen, da
forstaaes det, at man maa hente Arbejdskraft andetsteds fra,
særlig fra Vendskysel og Sverrig. I en Beretning fra Ods-
herred, der for en Del findes gjengivet nedenfor, bemærkes, at
Haandværket synes at ville drage de bedste Kræfter blandt de
unge Karle til sig. Paa Piger og særlig paa Mejeripiger er der
vedblivende Knaphed, og de sidstnævnte søges, navnlig fra
Sjælland, mere og mere i Sverrig. Fra nogle Egne har Ud-
vandringen i dette Foraar været større end almindeligt, saa-
ledes især fra det sydlige Sjælland og sydlige Sjælland.
At Udvandringsagenternes Virksomhed bidrager kjendelig her-
til, er utvivlsomt; Letheden, hvormed der nu kan udvandres,
er forøget stærkt i de senere Aar ved mange nye Linier
og ved de mange Agenter; i en Beretning fra Esbjerg,
meddeles, at der paa denne Plads alene findes 5 Udvan-
dreagenter, af hvilke den ene siden Nyaar har solgt Billetter
for 45000 Kr., hvoraf de 9000 for Linien Hamburg=
New-York, de 36000 for Linien Esbjerg=England=New=
York, hvortil der navnlig løses 3die Klasse's Billetter à
110 Kr.; — det er med meget blandede og nærmest tunge

Følelser, at man maa se paa hele denne Virksomhed og Retning, der mere og mere breder sig i vort Folk.

Af de modtagne Beretninger hidrættes følgende:

Fra Søborg. Efter de gjorte Erfaringer ved Transport af Jord paa Sporvej i lang Afstand over Dynd og Sunparealer synes denne Methode at egne sig vel, hvor man hurtig ønsker saadanne Arealer omdannede til brugbare Græsmarker; for o. 200 Kr. pr. Td. Land kan en Belægning med 60 Kubikfavn pr. Td. Land (2 à 3 Tom. tykt Lag) finde Sted i 3 à 4000 Fods Afstand fra Læsestedet. En Jordblanding, udført paa denne Maade, er ikke kostbarere, end at mange Arealer, som for paa Grund af Afstanden fra de Steder, hvor passende Jord til Paafyldning kunde erholdes, vare udelukkede fra Forbedring, nu ville kunne indtages under Kultur med Haab om Dækning af Omkostningerne gennem den forøgede Produktion.

Fra Taastruppegnen. Square-head Hveden har næsten ganske maattet ompløjes, og hvad der staaer tilbage, er simpelt; — en anden Hvedesort, som dyrkes noget, har derimod staaet sig godt og seer kraftig ud for Tiden, den er langstakket (turgidum), har nogen Lighed med Gr. Byg, er haardsør og skal folde ret godt, men det er vistnok ingen fin Hvede, der vil finde Bifald hos Møllerne; — for Den, som har tabt Tilliden til Square-head Hveden, er det for Tiden meget vanskeligt at afgjøre, hvad han skal saa, thi næsten al den saakaldte Kolbehvede bestaaer i Reglen af en Mængde i Form og Farve høist forskjellige Bastardsformer, som ikke ere synderlig fristende at indlade sig med; — man maa haabe, at det mere og mere maa gaa op for Landmanden, at det slet ikke er nogen uoverkommelig Sag at udsøge de bedste Ar af den Form, man sætter Pris paa, og naar dette gjentages hvert Aar, da at skaffe sig fortrinlig Saat, som passer for det særlige Klima og Jordbunden.

Fra Odsherred. Arbejderforholdene og Lønningerne ere normale og Udvaandringen uden Betydning, men Haandværket synes at ville drage de bedste Kræfter til sig blandt de unge Karle. Der- som jeg ikke i den Henseende tager fejl, vil dette ikke blive uden Indflydelse paa vort Agerbrug; thi den Udvikling, vort Agerbrug er inde paa, trænger netop til slinke Hænder og forstandigt Arbejde, men paa den anden Side maa det indrømmes, at Haandværket byder bedre Løn og mere regelmæssigt, om end oftere strengere Arbejde. Det nyere Agerbrug stiller i den Henseende ganske andre

Fordringer end det ældre. Bort Husdyrbrug med Mælkeri, Dybræt og Fedning kan ikke nøjes med den simple utyndige Betjening, som var tilstrækkelig for en tidligere Tids uproductive Besætninger; de mange forskjellige Maskiner og hensigtsmæssige Redskaber, som nu finde Anvendelse i Landbruget, forudsætte et opmærksomt og forstandigt Brug, for at ikke Slitage, Brud og det Bryderi, som deraf følger, skal opsluge de Rettelser, de Fordele, som ellers med god Grund kunne ventes. — En anden Hørelse paa Landbrugets Omraade kan jeg ej heller undlade at notere ved samme Lejlighed. Der er enkelte yngre Mænd, Sønner af Gaardmænd, som enten have modtaget deres Fødegaard eller paa anden Maade erhvervet sig Ejendom, som senere have afhændet samme, og som det synes opgivet Landbruget som Levevej. Driivfjæden i denne Bevægelse er ikke Trang, men snarere Mangel paa Interesse, Evne eller Dygtighed. Naar disse Mænd satte deres Kraft ind paa at løse andre Opgaver, kunde der ikke indvendes noget derimod, men dette er ingenlunde altid Tilfældet. Som Regel troer jeg, at man gjør den Beregning, at Kapitalen, som de sidde inde med i Ejendommen, er fordelagtigere anbragt i en Bank eller Sparekasse, og at Renten deraf giver dem Udgang til et Liv, en Tilværelse, mere magelig, mere fri for Anstrængelser end ved Driften af en Gaard.

Fra Samsø. Arbejderforholdene ere og have stedsse været gode her, skjøndt her ikke er rigeligt med unge Karle og Piger. Disse gifte sig i Almindelighed tidlig, Karlene naa netop som oftest 20 Aars Alderen. Er her derfor Mangel paa unge Karle, saa er her desto flere unge Mænd, som vel blive noget dyrere, men ogsaa ere mere værd. Udvandringen er endnu ikke stærk herfra, dog lidt mere i de sidste Aar. Herfra trække ogsaa unge Karle og Piger til de større Byer i Landet. Lønningerne ere i Løbet af de sidste Aar forhøjede noget, men ikke meget.

Fra Midtshyen. Om Arbejderforholdene kan siges en hel Del, som ikke er glædeligt — I den sidste Del af Vinteren var her Arbejdsløshed, og selv nu kan det egentlig ikke siges, at der er knap Tid paa Folk, om end nogle større Gaarde, som skulle dræne, have ondt ved at faa Arbejdere hertil; men ved Bygningen af Faaborg-Ringe Banen er den almindelige Dagløn dog kun 220 à 240 Ore, hvilket, naar hensees til, at Kostpengene, som en saadan Arbejder maa betale, i Reglen udgjøre 1 Kr. daglig, ikke kan kaldes nogen høj Betaling. Med alt dette er det en sorgelig Kjendsgjerning, at gode og solide Arbejdere stadig blive sjældnere, ligesom Fattighyrderne stadig blive større. — Aarsagerne hertil ere ikke vanskelige at paavise. — De ere nærmest følgende: 1) Bil

Arbejderen nok have, hvad der tilkommer ham; men det er ham ingen Gressag, om han udretter noget derfor. — 2) Forlanger den almindelige Arbejder nu mere Frihed end tidligere, og denne Frihed misbruges til Svir o. l., hvorved Fortjenesten sættes overstyr, og han har altsaa intet at møde mindre gunstige Tider med. — 3) Giver Lysten til Frihed Anledning til, at der bliver flere saakaldte løse Arbejdere. — 4) Have over Halparten af Pigerne 1, 2 à 3 Børn, som optage deres Tid, sluge tidligere Aars Fortjeneste, og hvorved opfores en demoraliseret Slægt. — Hvorledes disse daarlige Forhold skulle kunne forbedres, veed jeg ikke. Man kan sige: ved en større aandelig Opvækkelse for det danske Folk; men hidtil er det ved vor frie Forfatning gaaet tilbage i denne Henseende, i det mindste efter min Mening. Jeg vil indrømme, at Højskolerne gjøre Gaavn med Hensyn til Usadeligheden. En Pige, som har været paa Højskole, er som Regel en sødelig Pige; men hun er derimod bleven forfintet og blødagtig. Hun kan tjene som Stuepige, blive Sympige o. s. v., men hun er bleven for god til grovere Arbejde. Af disse Grunde bliver det nu stadig almindeligere, at der til de større Gaarde indforskrives svenske Piger til at malke, luge Roer o. s. v. Naar det virkelig var Mangel paa Folk, som foranledigede dette, var hertil jo intet at sige, men naar samtidig Fattigvæsenet overbeholdes med at underholde Piger med uægte Børn, er det virkelig meget abnormt. Der er blevet mig sagt, at man til Holsten har begyndt at indforskrive Kinesere til Røgere og til at malke, jeg veed ikke, om det er sandt, men jeg vil ikke haabe, at det skulde komme saa vidt her. — Det er overordentlig vigtigt at have en solid, dygtig og hæderlig Arbejderstand. Det gjør da ikke saa nøje, om Løn og Dagløn skulde blive noget højere; dette vil Landbruget efter min Formening nok kunne bære, naar Husbonde og Madmoder ogsaa ere solide, dygtige og sparsomme Folk, hvilket de formentlig bør være lige saa godt som deres Lyende.

Fra *W* beltsøstegnen. Hvad den gode Høst 1880 havde givet i Overflud saa mange Steder, det har den strænge og vedholdende Vinter næsten taget med sig; thi først var Foderet meget udbrøjt, mange Stalde alt for kolde og utætte for Kreaturerne, Roerne udsatte for at fryse baade i Kulerne og i Hus, Mælken udsat for at fryse i mange Kjældere, Mærgelførsel og andre Vinterarbejder i mange Tider umuliggjorte, Bejene trælse at færdes paa, vanskeligt at faa sine Varer affatte til rette Tid, og ved dyre Omveje med Forsinkelser at faa disse leverede paa rette Sted, Overmaal af Ildbrændsel forbrugt; men hvad der især vil føles, er Vintersædens Udældgelse, hvorpaa der dog er

bødet lidt ved Hvedens Omsaaning; men hvad der ikke godt kan bødes ved Omsaaning, er den nye Kløvers Vortfrysning, og dette er vel den værste Skade for mangt et Landbrug her paa Egnen. — Flere nye Kløvermarker ere nok bleve omsaaede med Græsfrø 1 à 2 Gange tidlig i Foraaret; men Foraaret her har raft Vinteren Haanden, saa der kom ingen Liv i Vegetationen før langt hen i Maj Maaned, og dette endda kun smaat, da det var meget koldt til henimod Slutningen af Maaneden, hvorefter det pludselig blev en trykkende og tørrende Varme.

Fra Vendtsyssel. Det viste sig iaar som altid, at det er gavnligt at saa Køerne tidlig ud, thi de Gaarde, der først satte paa Græs, have nu den mest Mælk. Jeg holdt inde til 23de Maj, men havde havt bedre Udbytte, hvis Køerne vare komne ud den 15de eller 16de og havde herved sparet meget Kraftfoder. Ved den stærke Varme, vi have havt, bliver Græsset for langt og vrages af Køerne. — Fedningen har iaar været sørgelig usikker, og dens ivrigste Talsmænd ere endog bleve betænkelige. Dels have Priserne ej været, som man ventede, og dels generede Ifforholdene meget i den lange Vinter, og endelig have de stadige Forbud i England om, at Dyrene ej maatte flyttes fra et Marted til et andet, virket hindrende paa Omsætningen. — I Maj og Juni Maaned synes endelig det amerikanske Kjød at have trykket Prisen betænkelig. Vi tro for Fremtiden at skulle have vort Fedekvæg færdigt ved Juletid for at opnaa nogenlunde sikre Priser, men saa kommer det an paa, om Havneforholdene ville blive ordnede saaledes, at vi kunne exportere.

Fra Holstebroegnen. Med Fedningen er det ingenlunde gaaet godt; den første Del af Vinteren vare Priserne paa Fedekvæg vel nogenlunde gode, men saa blev Prisen efterhaanden lavere og gik endog undertiden saa langt ned, at der blev næsten Intet for Fedningen. Da Handelen her paa Egnen er tidlig, er denne Dalen tildels gaaet ud over Dyrkjøberne, men dette har saa en tilbagevirkende Kraft og vil snart ramme Producenterne. — Det har stillet sig næsten endnu værre med Foderstude og halvfede Stude til Marsken i Hertugdømmerne, thi i Begyndelsen af Forommeren var der ingen Græs i Marsken, og nu pløjes der saa meget af den, at der ikke kan græsse nær saa meget Kvæg, og derhos opdrættes der i begge Hertugdømmerne saa meget Kvæg, at det er at befrygte, at der nu nogle Aar slet ingen jydsk Stude behøves, hvilket vil blive til en uberegnelig Skade for Vestjylland, saa meget mere som den store Tilførsel fra Amerika til England vedbliveude vil trykke Priserne paa fedt jydsk Kvæg. Det er ikke

uden Exempel i dette Foraar, at der for gode Fedestude er kommet 20 Kr. mindre hjem fra Husum for Stykket, end de samme Stude kostede herhjemme i Efteraaret.

Fra Esbjerg. Kreaturhandelen har været yderst slet: 60—80 Kr. for et velholdt 2 Aars Ungkreatur. Der har næsten ingen Sønderjyder været heroppe at købe Kreaturer, hvilket trykker Priserne stærkt. Ved sidste Varde Marked saa jeg solgt to 2 Aars Kreaturer, 1 Stud og 1 Kvie, der tilsyneladende vare funde, og om end lidt magre og smaa, vilde de dog have gjort om ved 500 Pd. levende Vægt; den ene kostede 22 Kr., den anden 30 Kr. Til lignende Priser af opdrætte og afhænde Kreaturer er til at fortvivle over, især naar man skal søge sin Hovedindtægt derved. Hestetillæget gaaer det bedre med. Af 2 Aars Plage af almindelig Bestaffenhed er der ikke solgt saa til mellem 5 og 600 Kr. En Mand her i Egnen har kastet sig over Hesteopdræt, og han har vist gjort gode Forretninger iaar. Han købte ifjor en 70 Føl for 150 til 200 Kr.; forleden Dag solgte han 20 Stykker deraf til 350 Kr. Stykket. Han har endnu en 40 Stykker Følplage foruden en Del 2 og 3 Aars Plage. Han og Andre købe rask Føl op igjen til 200 à 240 Kr. Stykket.

Fra Bornholm. Hveden er nedpløjet paa mange Steder her paa Den, i Almindelighed Square-head Hvede, som for en stor Del er bortgaaet i Vinter; man kan regne efter Indberetningerne til mig, at der er nedpløjet til henimod $\frac{1}{3}$ af, hvad der blev saet i Efteraaret. Manchesterhveden staaer bedre, men er tynd og tilbage. Rugen er meget simpel paa de fleste Steder, og yderst sjælden findes en god Rugmark; den staaer saa meget tilbage overalt paa Den i Udvikling, at den er over $\frac{1}{2}$ Maaned længere tilbage end sædvanligt; den 1ste Juni var endnu ikke mere end Haloparten af den i A, og den har ikke opnaaet mere end $\frac{2}{3}$ af den Længde i Straaet, den i Almindelighed har, naar den begynder at sætte A. Allevegne er den tynd og bestoværre især paa Østkantens Lerjord, hvor den paa mange Steder ikke var for god at pløje ned.